

BETLIARSKE NOVINY

Betlerskie noviny

27

NEPREDAJNÉ

Ročník XV.

December 2016

Z prezentácie Slovníka betliarskeho nárečia

Z obsahu:

SPRAVODAJSTVO

ZO ZASADNUTÍ OcZ str. 2

VIANOČNÝ PRÍHOVOR str. 2

OBRAZY TETY GRÉTY str. 3

SLÁVNOSTNÁ PREZENTÁCIA

SLOVNÍKA str. 3

VYZNAMENANÍ DÔCHODCOVIA

str. 3

LEGENDA SLOVENSKEJ HUDOBNEJ

SCÉNY ZAVÍTALA DO BETLIARA

str. 4

TALENTU VEK NEPREKÁŽA str. 4

OCENENÍ DARCOVIA KRVI str. 5

BETLIARSKYM SENIOROM UČARILO

MESTO POD URPIŇOM str. 4 - 8

BETLIAR V HLAVNEJ ÚLOHE str. 5

FOTOGALÉRIA str. 6 - 7

VIANOCE V NÁS str. 8

JAZDA SV. HUBERTA str. 8

ZAČIATOK REALIZÁCIE PROJEKTU

POZEMKOVÝCH ÚPRAV str. 9

NÁVRAT KU KOREŇOM str. 10 - 12

POSVIACKA OBNOVENÉHO

CHRÁMU BOŽIEHO str. 11

ŠPORT str. 13

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA str. 14

POZÝVAME VÁS:

na zhromaždenie občanov
pred budovou OcÚ
dňa 31. 12. 2016 o 23,45 hod.,
kde slávnostným ohňostrojom
prítvame Nový rok 2017;
na Silvestrovský country bál
v kultúrnom dome v Betliari 31. 12. 2016;
na vianočný šachový turnaj 6. 1. 2017
v kultúrnom dome v Betliari;
na 39. ročník
novoročného výstupu na Volovec
v sobotu 7. 1. 2017.

Spravodajstvo zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Betliari

Riadne zasadnutie OcZ 12. 9. 2016

OcZ vzalo na vedomie správu o otvorení nového školského roka 2016/2017 v ZŠ a MŠ v Betliari, tak ako ju podali riaditeľky Mgr. Far-kašovská a Géciová. MŠ v tomto školskom roku bude navštevovať 14 detí, z toho 1 vo veku 2,5 roka a v ZŠ je spolu v troch ročníkoch 5 detí.

OcZ vzalo na vedomie správu o plnení úloh v sociálnej oblasti, tak ako bola podaná. Prijíma informáciu o príprave stretnutia členov ZO – JDS v Betliari a jubilantov 60, 70, 80, 90 ročných, ktoré bude 27. 10. 2015. Podrobný program bude prerokovaný s výborom ZO JDS v Betliari a so sociálnou komisiou pri OZ. 29. 10. 2016 bude organizované slávnostné uvedenie Betliarskeho nárečového slovníka so stretnutím rodákov.

OcZ vzalo na vedomie správu o plnení rozpočtu obce za I. polrok 2016.

OcZ vzalo na vedomie správu o výbere miestnych daní a poplatkov k 31. 8. 2016.

OcZ vzalo na vedomie správu podanú starostom obce o stave príprav na konanie 21. ročníka Jazdy sv. Huberta v Betliari 8. októbra 2016.

OcZ prerokovalo možnosti financovania projektu rekonštrukcie verejného osvetlenia v obci Betliar v roku 2017. Odporúča starostovi vstúpiť do jednania s Východoslovenskou distribučnou a. s.

OcZ súhlasilo s návrhom na uzavretie zmluvy o zriadení vecného bremena pre SNM – Múzeum Betliar, ktoré bude investorom stavby „Po-žiarny vodovod pre SNM – areál kaštieľa Betliar“ a to bezodplatne.

OcZ vzalo na vedomie žiadosť Júlie Fafrákovvej, Okružná 214, Betliar o pomoc pri riešení sporu s Maximiliánom Černickým pri vykonávaní údržby domu s tým, že v danom prípade už konal stavebný úrad a nakoľko nedošlo k dohode o umožnení vstupu na pozemok, je potrebné celú záležitosť riešiť v rámci nového civilno-sporového poriadku.

OcZ schválilo podľa príslušných ustanovení zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení poskytnutie grantového preklenovacieho úveru vo výške 513 439,72 - € zo strany Prima banky Slovensko, a. s. na Realizáciu projektu pozemkových úprav v katastri obce v rokoch 2016 a 2017.

Riadne zasadnutie OcZ 21. 11. 2016

OcZ vzalo na vedomie informácie starostu obce o predbežnom plnení Programu obce na rok 2016.

OcZ schválilo novelizované Všeobecne záväzné nariadenie č. 3/2016 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Betliar na rok 2017, v ktorom sa upravuje:

- daň z ubytovania - § 12, sadzba dane 0,50 €
- poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady - § 15: bod 3 – drobný stavebný odpad – 0,050 €/kg.

OcZ schválilo úpravu rozpočtu pre rok 2016 podľa návrhu nasledovne:

- príjmová časť rozpočtu sa upravuje na sumu: 434 449,00 €
- výdavky obce sú upravené v štruktúre rozpočtu pre rok 2016 s tým, že rozpočet obce pre rok 2016 je vo výške 434 449,00 €,
- bežný rozpočet po 2. úprave je prebytkový o sumu 16 0451,00 €.

OcZ vzalo na vedomie stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu obce na roky 2017 – 2019.

OcZ schválilo rozpočet obce na rok 2017 a roky 2018 - 2019 tak, ako bol predložený na rokovanie OZ. Príjmová časť rozpočtu v rámci roka je vo výške 306.118,- €. Najvyššiu časť rozpočtu tvoria príjmy z podielových daní t.j. 197.000,-€. Výdavky rozpočtu v rámci roka sú vo výške 306.118,00 €.

OcZ vzalo na vedomie informáciu o činnosti futbalového oddielu,

stolného tenisu a šachového oddielu tak, ako bolo podané od zodpovedných zástupcov jednotlivých oddielov. Financovanie ich činnosti je z rozpočtu obce a plne podlieha kontrole orgánmi obce.

OcZ schválilo Všeobecne záväzné nariadenie obce Betliar o poskytovaní finančného príspevku na stravovanie dôchodcov č. 4/2016 s účinnosťou od 1. 1. 2017.

OcZ súhlasilo s vyhlásením prenájmu verejných priestranstiev obce formou verejnej súťaže na účely výberu poplatku (parkovného) za užívanie verejných priestranstiev na dobu dvoch rokov v obdobiach od 01. 04. 2017 do 31. 10. 2017 a od 01. 04. 2018 do 31. 10. 2018.

OcZ vzalo na vedomie informáciu starostu obce o havarijnom stave strešnej konštrukcie budovy Základnej školy v Betliari, ktorý bol potvrdený statickým posudkom. Ukladá starostovi obce preveriť možnosť podania opakovanej žiadosti na poskytnutie dotácie v roku 2017 na rekonštrukciu strešnej konštrukcie na budove základnej školy.

OcZ zobralo na vedomie, že dvaja občania obce Betliar ako bezplatní darcovia krvi budú na slávnostnom akte v Rožňave dňa 23. 11. 2016 ocenení: Ing. Patrik Lux striebornou plakietou prof. Jana Jánskeho a Milada Fafráková bronzovou plakietou prof. Jana Jánskeho, ako aj ďakovným listom Slovenského červeného kríža za viacnásobné darovanie krvi a záchranu života občanov.

OcZ žiada písomne upozorniť majiteľov nebezpečných psov a osobitne Mariána Adama, bytom Polomská 102, Betliar na porušovanie platnej legislatívy s tým, že ak nedôjde k náprave bude voči nemu vedené zo strany obce priestupkové konanie.

OcZ ukladá povinnosť zaslať upomienky neplatičom dane z nehnuteľnosti – právnickým osobám a podnikateľom – v termíne do 1. 12. 2016.

OcZ žiada vyzvať vlastníkov a užívateľov osobných motorových vozidiel, ktorí parkujú svoje vozidlá na okrajoch miestnych komunikácií v dlhších časových intervaloch, aby pred začiatkom zimnej údržby miestnych komunikácií parkovali tieto vozidlá na svojich dvoroch mimo verejných priestranstiev, aby neblokovali prísun techniky pre údržbu MK a prístup vozidiel na zber odpadov.

Vianočný príhovor

Milí spoluobčania, blížiac sa vianočná atmosféra a zapálenie ďalšej sviečky na adventnom venci nám prinášajú najkrajšie sviatky v roku. Obdobie, v ktorom spomíname aj na svoje detstvo, keď sme prirodzenou zvedavosťou a nedočkavosťou túžili po tom, aby boli tieto sviatky čím skôr a, samozrejme, čím dlhšie. Myslím si, že nebudem ďaleko od pravdy, keď poviem, že aj dnešné deti rovnako vnímavo precitujú čarovnú atmosféru spojenú s výzdobou vianočného stromčeka, prípravou najvoňavejších jedál, zvykmi a obyčajmi, do ktorých mladú generáciu zasnávajú najstarší členovia rodiny. Všetky tieto spomienky nás neustále vracajú do detských bezstarostných čias.

Počas Vianoc venujeme tichú spomienku tým, ktorí už navždy ostali v našich srdciach. O to viac by sme sa mali tešiť z každého, s kým máme možnosť tráviť sviatky. Aby každá snehová vločka bola symbolom šťastia, aby radosť štedrovečerného stola trvala celý rok a ohromujúce ticho, ktoré nás sprezdá cestou do chrámu alebo na večernú prechádzku, veľavravne zdôrazňovalo najcennejšie ľudské hodnoty. Robme všetko pre to, aby jedinečné čaro vianočných sviatkov rovnako hĺbkou duše a úprimnosťou myšlienok mali možnosť precítiť naši najbližší, naši najmladší a všetci obyvatelia našej obce. Dnes zrejme viac ako inokedy platí, že bohatý je ten, kto vie dopriať teplo domova a atmosféru silného medzilidského puta. Veľmi si želám, aby naše srdcia naplnené atmosférou pohody vianočných sviatkov boli počas celého nadchádzajúceho roka otvorené pre porozumenie, odpúšťanie, pomoc aj pochvalu.

Ing. Ľubomír Zatroch, starosta obce Betliar

OBRAZY TETY GRÉTY

Mgr. Edita Kušnierová a Mgr. Jana Kušnierová v spolupráci s Obecným úradom v Betliari a SNM Múzeom Betliar zorganizovali pre verejnosť výstavu olejomalieb, akvarelov, pastelov milovníčky umenia a maliarky Margarety Csiskovej, rod. Pfeiler. Jej výtvarnú pozostalosť uchoval jej synovec, akademický maliar Peter Günther. Časť z nej dnes vlastní SNM Múzeum Betliar a skoro tri desiatky obrazov prezentovaných na výstave pochádza z pozostalosti dnes už nebohej občianky Betliara pani Margity Kušnierovej. Na otvorení výstavy dňa 27. októbra 2016 sa akademický maliar Peter Günther aj osobne zúčastnil. Teta Gréta alebo familiárne - po betliarsky Grétinéma, niekoľko rokov viedla miestne deti vo výtvarnom kurze kreslenia a maľovania. Dnes už dospelí jej žiaci si výstavu, samozrejme, prišli pozrieť. Margarete Csisková, rod. Pfeiler pochádzala zo starej bratislavskej rodiny s kultúrnym zázemím. Narodila sa 21. 10. 1891 v Bratislave rodičom Ľudevítovi Pfeiler a Pauline, rod. Mayerovej. V ranej mladosti bola žiačkou školy významného bratislavského výtvarníka Štefana Burcharta – Belaváryho, istý čas kreslila aj pod vedením sochára A. Rigeleho. V rokoch 1910 – 1911 absolvovala krátky pobyt na mníchovskej akadémii výtvarných umení. V medzivojnovom období sa vydala a sporadicky bola výtvarne činná. Udržiavala kontakty s Pressburger Kunstverein. Po 2. sv. vojne, už ako vdova, v roku 1952 bola vysídlená z Bratislavy na vidiek, do Betliara. Tu opäť začala maľovať, najmä krajinky a zátišia. Do Betliara prišla so svojou sesternicou dr. Alžbetou Güntherovou. Po záchrane betliarskeho kaštieľa a spracovaní jeho zbierok sa dr. Güntherová vrátila do Bratislavy, ale maliarka pani Gréta zostala v Betliari, aby už odtiaľto nikdy neodišla. Zamilovala si betliarsky park, ktorý sa stal jej trvalou inšpiráciou, a ktorý zobrazila nespočetnekrát v každom ročnom období na svojich obrazoch. Jej obrazy sa určite nachádzajú aj v iných domácnostiach v Betliari. Pani Gréta ich rozdala hlavne za potraviny, ktorými si často prilapšovala svoje veľmi skromné živobytie. Svoje obrazy podpisovala už poslovenčeným priezviskom Čišková a za roky strávené v Betliari sa tak prispôbila tunajším pomerom, že bola všeobecne obľúbená, každý

ju poznal a vážil si ju ako umelkyňu. Mnohí, najmä starší obyvatelia Betliara, si ju určite uchovali v pamäti ako drobnú pani sedávajúcu na lavičke v parku s neodmysliteľným skicárom a ceruzkou v rukách, obklopenou deťmi. Zomrela v Betliari dňa 8. 8. 1966 a pochovaná je na tunajšom cintoríne. Výstava bola sprístupnená do 31. októbra 2016 v Kultúrnom dome v Betliari, denne od 14.00 do 18.00 hod. Výstavou sme si pripomenuli 50. výročie jej úmrtia a taktiež v roku 2016 uplynulo 125 rokov od jej narodenia. Vystavené boli diela: „Belasý vrch nad parkom, pastel, Skleník v betliarskom záhradníctve, akvarel, Parkové zákutie, ceruza, Pohľad na Rožňavu, pastel, Potôčik pod brezami, olej, Jeseň pod Volovcom, olej, Kaštieľ a park s Tureckou, pastel, Biely pavilón v parku, olej, Jeseň v betliarskom parku, olej, Prvý sneh pod Volovcom, olej, Veľká fontána v parku, pastel, Nad Krivým potom v parku, pastel, Slobodomurársky pavilón v parku, pastel, Do parku prišla jeseň, pastel, Kovaná brána pri kaštieli, pastel“, a ďalšie diela – oleje, akvarel s motívom kvetín – Dulovec japonský, Cínie, Orgován, Astry, Ruže, Jarná kytica, Kytica so zvončekmi, Cyklámen, Georgíny, ktoré určite tak veľmi mala rada...

Za peknú výstavu ďakujeme.

Slávnostná prezentácia Slovníka betliarskeho nárečia

Hovorí sa, že koľko rečí vieš, toľkokrát si človekom. Aj nárečie sa počíta? O nárečí sa v prísloví nehovorí, ale práve nárečie o nás prezradí, kde máme korene, odkiaľ pochádzame a veľmi úzko nás spája s našimi najbližšími, rodičmi, starými rodičmi, rodinou, susedmi a rodákmi.

Skúsili ste sa niekedy nárečím prihovoriť niekomu cudziemu? Ja som to nedokázala, ale len čo som uzrela moju starkú, okamžite moja reč prešla do nárečia... Tak to funguje! Nárečie je v nás zakódované, je to ako tajná šifra, kľúč nájsť v sebe ďalšieho človeka – hrdého Betliarčana.

Za prítomnosti vzácných hostí - autora Ľudovíta Jána Šomšáka, spolupracovníkov autora Ing. Ivana Špildu, Zuzany Šivecovej, rodenej Antalovej, Svetozára Šomšáka, Edity Kušnierovej a mnohých spoluobčanov, ktorí

prijali pozvanie na tento slávnostný večer, sme pokropili vodou z Betliarskeho potoka útlú, ale krásnu knižku.

Sviatočnú atmosféru hudbou ozdobilo duo Marieta Roxerová a Peter Henricz, slovom básnika sa prihovorila pani Erika Jergová. Ako by sme mohli sláviť betliarske nárečie bez toho, aby sme si čo-to v nárečí nepovedali? Pán Ondrej Ďurán nám v nárečí rozpovedal príbeh o furmanoch „Ľudé sú, akí sú“.

Zlatým klincom programu bolo vystúpenie Ľudovej hudby Ondreja Hlaváča z Gočova. Mladí muzikanti strhli prítomných nielen k počúvaniu, ale aj k potlesku a najmä k tancu a spevu do neskorých večerných hodín.

Z podujatia sme odchádzali s knižkou v rukách, s teplom v srdciach a v s hudbou v ušiach.

Ing. Helena Elexová

Vyznamenaní dôchodcovia

Na okresných oslavách Jednoty dôchodcov Slovenska (JDS) v Krásnohorskom Podhradí 27. októbra 2016 v rámci Mesiaca úcty k starším ocenili 23 seniorov z okresu Rožňava. Ocenení boli aj dôchodcovia z Betliara, a to **Ondrej Ďurán**, ktorému bolo udelené Vyznamenanie III. stupňa – za dobrovoľnú prácu v prospech starších občanov a **Margita Rybárová**, ktorá získala ocenenie „Seniorský čin roka 2016“. Oceneným srdečne blahoželáme!

Legenda slovenskej hudobnej scény zavítala do Betliara

Sobotný večer 19. novembra 2016 v Betliari patril živým i nostalgickým spomienkam s pesničkami známeho hudobníka, skladateľa a speváka Janka Lehotského, ktorý si spolu s gemerskými hudobníkmi zaspieval na pódiu kultúrneho domu v Betliari. Spolu s ním vystúpilo

voľné združenie hudobníkov pod názvom Betliarsky folkový orchester v zložení speváckeho tria Karmen Pál-Baláž, Evka Dovcová a Róbert Šimko za doprovodu hudobníkov Mariána Pál-Baláža, Eugena Pál-Baláža a Ľubomíra Breznena. Unikátny rockovo-poetický večer s jedinečným zložením Janka Lehotského a gemerského speváckeho tria zorganizovala obec Betliar v spolupráci s Rudolfom Pažitkom. Hudobný večer je pokračovaním z januára tohto roka, kedy sa na rovnakom mieste s Betliarským folkovým orchestrom predstavil nekorunovaný kráľ českého folku Vladimír Merta so Zuzanou Homolovou. Hlavná hviezda večera Janko Lehotský si v rozhovore pred koncertom zaspomínal na prvý kontakt s gemerským publikom ešte z čias jeho mladosti, keď mal 15 rokov. Mal vtedy kapelu, s ktorou cez letné prázdniny hrávali v hoteli Kras v Rožňave. Cítil sa tu stále veľmi dobre.

Rudolf Pažitka pre týždenník MY Gemerské noviny uviedol, že tieto podujatia sa robia aj preto, aby sa mohli mladí takpovediac ostrieľať na pódii so skúsenejšími hudobníkmi. Prezradil, že ďalším hudobným hosťom v Betliari by mal byť Peter Nagy.

Talentu vek neprékáža

Podvečer 17. novembra 2016 sa v Klube dôchodcov v Betliari stretli seniori, aby sa v družnej besede s pánom Milanom Kostúrom čo najviac dozvedeli o jeho insitnej tvorbe výtvarníka a rezbára. V príjemnom prostredí Klubu dôchodcov s inštalovanou výstavou obrazov a sôch sa posedenie začalo básňou, ktorú zarecitovala Katarína Čuňčoková. Predseda ZO JDS v Betliari Ondrej Ďurán privítal pána Milana Kostúra s manželkou, starostu obce Betliar pána Ing. Ľubomíra Zatrocha a všetkých prítomných. V úvodnom slove predseda ZO priblížil prítomným obdobie od roku 1998, kedy sa manželka Kostúrovi prisťahovali do našej obce. Nie je to nič zvláštne, pretože do našej obce sa v poslednom období prisťahovalo viac rodín. Svoju prítomnosť v obci prejavili úpravou predzáhradky, čo nasvedčovalo tomu, že prišli ľudia, ktorí majú blízko k ľudovej tvorbe. Po krátkom čase sa táto úvaha potvrdila, a to maliarskou a rezbárskou tvorbou pána Kostúra. Jeho manželka zase vytvára krásne ručné práce.

Po úvodných slovách predsedu ZO, ktorý moderoval túto besedu, dostal slovo pán Kostúr. V svojom predstavovaní hovoril o prekrásnom kraji Pienin, o Červenom Kláštore, kde sa narodil. Tu prežil svoje krásne detstvo v ťažkých životných podmienkach Goralov. Tam sa formoval jeho život a láska k ľudovej tvorbe. Dôkazom sú obrazy a sošky s ľudovou tematikou, ktoré spočiatku tvoril pre vlastné potešenie. Namaloval viac ako 300 obrazov, zúčastňuje sa na rôznych súťažiach v rámci Slovenska a v zahraničí. Ocenením jeho práce sú získané prvé miesta v rámci Slovenska, druhé a tretie miesta v Českej republike a ďalšie vo forme diplomov, plakiet a čestných uznaní. S veľkým zápalom hovoril o každom vystavenom obraze, lebo má svoj dej, históriu a zobrazuje blízkych ľudí, život na dedine a krásnu slovenskú prírodu. Po príhovore odpovedal prítomným na ich zvedavé otázky vtipnými odpoveďami. Jeho tvorbu vysoko ocenila Mgr. Janka Kušnierová, ktorá najmä z odborného pohľadu vyzdvihla prínos autora k rozvoju ľudového umenia nielen v našej obci. Príjemnú besedu ukončila Mgr. Magdaléna Ďuránová básňou, venovanou k príležitosti 75. narodenín Milana Kostúra. V záverečnom slove predseda ZO JDS v Betliari poďakoval Milanovi Kostúrovi za jeho prínos pre ľudovú tvorbu, za vzornú reprezentáciu Betliara a poprial mu pevné zdravie, veľa tvorivých síl a pohodu v rodinnom kruhu. Vďaka za jeho tvorbu bola prejavovaná kyticou ruží, ktorú odovzdala členka výboru p. Gertrúda Jergová s malým vecným darčekom. Predseda ZO JDS na záver besedy poďakoval pánovi Milanovi Kostúrovi aj všetkým prítomným za príjemne strávené popoludnie.

**Jednota dôchodcov Slovenska
Základná organizácia v Betliari**

Ocenení bezpríspevkoví darcovia krvi 2016

V priestoroch Mestskej radnice v Rožňave sa dňa 23. novembra 2016 pod záštitou Slovenského červeného kríža konalo slávnostné odovzdávanie ocenení bezpríspevkovým darcom krvi z okresu Rožňava. Snaha pri záchrane ľudských životov, obetavosť a ľudskosť – to sú charakteristické vlastnosti darcov krvi, ktorí zachraňujú ľudské životy v anonymite. Spoločnosť si takýchto ľudí vysoko váži. Za účasti hostí, rodinných príslušníkov, kolegov, ako aj organizátorov, boli dobrovoľným darcom odovzdané ocenenia.

Za obec Betliar boli na tomto podujatí ocenení nasledovní občania: Strieborná plaketa prof. MUDr. Jana Janského – 20-násobný darca krvi: **Ing. Patrik Lux**, Bronzová plaketa prof. MUDr. Jana Janského – 10-násobná dárkyňa krvi: **Ing. Milada Fafráková**.

Oceneným darcom srdečne blahoželáme.

Obecný úrad Betliar

Betliarským seniorom učarilo mesto pod Urpínom

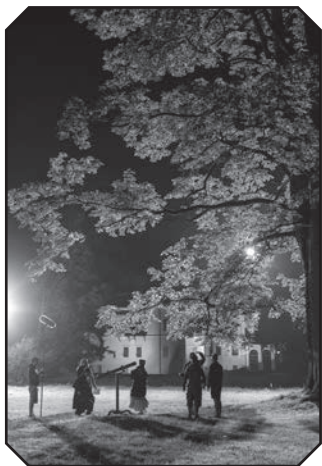
Pod názvom „Poznaj svoju vlasť“ výbor ZO JDS v Betliari zorganizoval na deň 28. júla 2016 jednodňový vlakový zájazd (po Košiciach v roku 2015) do ďalšieho krajského mesta Banská Bystrica. Cesta zo žst. Rožňava prebiehala v kultúrnom a čistom prostredí vlakovej súpravy. Ubehnuté kilometre ukrajovali z našej cesty a seniori pohľadom z okien vlaku sa kochali krásami prírody, Filakovským a Víglašským hradom, budovaním nových cestných komunikácií, ale i zdevastovanými budovami bývalých poľnohospodárskych družstiev. Tieto pohľady dávali podnet k rôznym diskusiám o minulosti a prítomnosti.

Cesta veľmi rýchlo ubehla a zrazu sa za oknami vlaku objavila krásna, rozlohou veľká, slnkom ožiarená Banská Bystrica. Po vystúpení z vlaku, v meste plnom očakávaní, sme sa odobrali popri ŠD a Pedagogickej fakulte Mateja Bela na veľmi pekne upravené historické námestie, s krásnou kvetinovou výzdobou a upravenými fasádami historických budov. S históriou jednotlivých významných budov počas prehliadky námestia nás oboznámila p. Mgr. Magdaléna Ďuránová, ktorá si súčasne zaspomínala na svoje študentské časy v tomto meste. Veľmi dojemné bolo zastavenie pri pamätníku padlých

pokračovanie na 8. str.

Betliar v hlavnej úlohe historického krimiseriálu...

Od jesene sa naša obec teší mimoriadnej priazni filmárov. V kaštieli sa začalo natáčanie kriminálneho historického seriálu.

Ruch áut s logom televízie JOJ bol dôkazom, že je to naozaj tak. Bližšie informácie nebolo ľahké získať. Výhradné právo má hovorca každého rezortu. Preto vám sprostredkujeme len čiastočné základné údaje tak, ako nám ich poskytla hovorkyňa TV JOJ p. Lucia Kulihová.

Seriál má názov 1890. Režiuje ho Peter Begányi, hlavným kameramanom je Noro Blažej, masky má na starosti Zuzana Pescholová, kostýmy Gabriela Paschová, kostýmová výtvarníčka je Miriam Struhárová a vedúca výpravy Soňa Porvazníková. Samozrejme, že štáb má aj ďalších 30 potrebných členov.

Seriál má skvostné herecké obsadenie. V hlavných úlohách sa objavujú Ján Koleník ako detektív, Stanislav Majer ako strážmajster, žandárov si zahrajú Milan Ondřík a Martin Nahálka. V úlohe grófa sa predstaví Lukasz Kos, grófkou si zahrá Anikó Vargová, ich dcéru hrá mladá nadaná herečka Danica Matúšová. V ďalších úlohách sa predstavujú Filip Kaňkovský, Vica Kerekes, Zuzana Konečná, Rebeka Poláková, Atilla Mokoš.

Podarilo sa nám zistiť, že sluhu hrá Betliarčan Kevin Ivanko, Pálfyho Rožňavčan Atilla Bočársky, (jeho otec hral v Bátoričke taktiež grófa) a v komparze sa objavil Betliarčan Marian Merva ml.

Náš kaštieľ vybrali aj vďaka okoliu, takže uvidíme zábery interiéru, exteriéru, dobový dom, ale budú tam vsunuté aj zábery z Maďarska. Záver filmovania bol naplánovaný na 12. 12. - 16. 12. 2016 Presný termín vysielania zatiaľ nie je stanovený, takže budeme netrpelivo čakať.

Hovorkyňa pripravuje mediálnu kampaň, postupne chce verejnosti podávať informácie, takže sa aj my musíme uspokojiť len s doteraz zistenými skutočnosťami. Určite sa ešte tejto téme budeme venovať v nasledujúcom čísle našich novín.

Sme radi a hrdí na to, že naša obec je zviditeľnená v dobovom filmovom produkte. Patrí sa poďakovať a spomenúť, že všetko - aj popularita - má svoje plusy a mínusy. Určite filmovanie nebolo náročné len pre priamych zainteresovaných, ale aj pre zamestnancov múzea, ktorí museli prejsť na iný pracovný režim. To všetko si pýta svoju daň, ale veríme, že to stálo zato a seriál sa bude tešiť dobrej sledovanosti.

Ludmila Farkašová

F o t o g a l é r i a

Mesiac úcty k starším

Spevácka skupina ZO JDS

Kladenie venca k pomníku padlým

Účastníci táboráka

Výlet na hrad Muráň

Betliarsky country kotlík

Otvorenie nového školského roka v ZŠ Betliar

Vystúpenie detí MŠ ku dňu matiek

Stretnutie päťdesiatročných jubilantov

**Program rímsko-katolíckych bohoslužieb
v rím. kat. kostole v Betliari:**

- 24. 12. 2016 o 22,30 hod. Polnočná svätá omša
- 25. 12. 2016 o 8,30 hod. Narodenie Pána
- 26. 12. 2016 o 8,30 hod. Svätý Štefan
- 1. 1. 2017 o 8,30 hod. Nový rok
- 6. 1. 2017 o 8,30 hod. Traja králi

Vianoce v nás

Pôvodné decembrové oslavy v starovekom Ríme boli spojené so slávnosťou Saturálie, odvodené od boha poľnohospodárstva Saturna a tiež spojené s oslavami rímskej Brumálie. Prekrývali sa aj s oslavami perzského boha slnka Mitrasy. Tieto oslavy sa vyznačovali obžerstvom, leňošením a zábavou. Neskôr, keď r. k. cirkev určila dátum narodenia Ježiša Krista na 25. 12., bez akejkol'vek väzby na biblické príbehy, začali sa tieto udalosti vzájomne prekrývať. Prvýkrát sa narodenie Ježiša Krista spomína v Filokatovom kalendári z r. 354. Trvalo však niekoľko storočí, kým sa ustálil dátum narodenia Ježiša Krista na 25. 12. podľa juliánskeho kalendára, kým cirkvi východného obradu ostali pri pôvodnom gregoriánskom kalendári a podnes oslavujú narodenie Ježiša Krista 7. 1.

V západnej kultúre sa až v 16. storočí začalo s obdarovávaním pri príležitosti narodenia Ježiša Krista. Adventný veniec sa začal používať po roku 1839 a zdobenie vianočných stromčekov až v 19. storočí. Napriek mnohým nezrovnalostiam s dátumom narodenia Ježiša Krista sa tento dátum začal objavovať aj v liturgii a náboženských obradoch r. k. cirkvi a stal sa základom, najdôležitejších kresťanských sviatkov - Vianoc. Je advent, otvorme svoje srdcia a náruč pre lásku a pripravme sa oslaviť narodenie Ježiša Krista.

Dnešné tendencie obchodných reťazcov dehonestujú podstatu Vianoc agresívnou reklamou, ponukou tovaru, ktoré začínajú už v septembri, vtlačujú do vedomia ľudí konzumný charakter Vianoc. Nemali by sme im podľahnúť, pretože nás vzdávajú od podstaty kresťanského chápania Vianoc, spojeného s narodením Ježiša Krista.

Vianoce majú svoje neopakovateľné čaro spojené s tajomstvom života, oslavou narodenia Ježiša Krista, sú vyjadrením prepojenia náboženských a svetských všeludských hodnôt v histórii ľudstva. Sú fenoménom viery, symbolom zrodu nového života, Božej lásky k ľuďom, viery a lásky k Bohu a lásky medzi ľuďmi.

Vianoce sú magické dni, v ktorých ľudia vytlačujú zo svojho života politiku, sváry a nenávisť, vzdávajú úctu úprimnej radosti zo súdržnosti rodín, sú časom odpúšťania, časom spriaznenosti duší, voňajú maminou kapustnicou, podmanivou radosťou detí z darčiekov a uctievaním obecných i rodinných zvykov, časom tichých modlitieb.

Vianoce sú chvíle, v ktorých prebúdame v sebe zvýšenú empatiu, vzájomnú pozornosť a úctu, toleranciu, pripomínajú nám, kto sme, ku komu patríme a utvrdzujú v nás lásku a úctu k rodičom, deťom, súrodcom, blíznym a neposlednom rade prehlbujú náš ľudský rozmer. Pri prázdných stoličkách bude prestreť pre spomienku na tých, ktorí nás navždy opustili alebo pre nečakaného hosťa. V prítomnosti transcendentálna nám svetlo sviec zjaví našu prirodzenosť, z našich domovov sa na krátky čas stanú chrámy lásky a poodhalia nám tajomstvo viery precítením Kristovho narodenia.

Dovetok: Blížšie sú k ľuďom nebesá keď človek k človeku primkne sa a duša dušu osloví.

Krásne dni vianočné, štedré a sviatočné. Želá čitateľom

E. J. Šomšák

**Program evanjelických a. v. služieb Božích
v Evanjelickom chráme v Betliari:**

- 21. 12. 2016 o 17,00 hod. Adventné večerné služby Božie
- 24. 12. 2016 o 16,00 hod. Štedrovečerné služby Božie
- 25. 12. 2016 o 9,00 hod. 1. Slávnosť vianočná, Slávnostné služby Božie
- 26. 12. 2016 o 9,00 hod. 2. Slávnosť vianočná, pred službami Božími o 8,15 hod. Večera Pánova
- 31. 12. 2016 o 17,00 hod.
- Uzávierka občianskeho roka, Služby Božie
- 1. 1. 2017 o 9,00 hod. Nový rok. Novoročné služby Božie

Betliarskym seniorom učarilo mesto pod Urpínom

dokončenie zo 4. str.

sovietskych vojakov, ktorí položili svoje životy pri oslobodzovaní Banskej Bystrice a SNP.

Po prehliadke mesta sme navštívili mestské múzeum. Zaujal nás odborný výklad pracovníčky múzea, v ktorom sme sa dozvedeli o vzniku mesta, postupnom rozma-

chu a rozvoji rôznych remesiel a obchodných ciest vtedajších kupcov, ale i o budovaní ochranných múrov a bášť pred nepriateľmi, ktorí si chceli podmaniť a okupovať mesto.

Po spoločnom obede sme navštívili pamätník SNP. Jeho expozícia nás zaviedla do obdobia SNP, jeho prípravy, až po jeho

potlačenie. Mali sme možnosť vidieť oblečenie a výzbroj partizánov, vojakov, ale i nemeckých fašistov. Premierný film nám priblížil atmosféru ťažkých bojov v SNP, zomknutosť obyvateľov, ktorí rôznymi spôsobmi pomáhali partizánom v horách. Bol to zážitok, na ktorý sa nezabúda. Dáva podnet k zamysleniu, aké bolo obdobie počas 2. svetovej vojny, čo prinieslo, aké utrpenie museli znášať ľudia, ktorí stratili to najvzácnejšie - životy otcov, synov

a manželov. Poučme sa z týchto ťažkých chvíľ s otázkou, kde smerujeme v tejto novodobej histórii, čo je potrebné urobiť, aby sme zabránili hrôzom vojny.

Po prehliadke pamätníka SNP nám pred odchodom dobre padla kavička. Vo vlaku cestou späť sme sa delili o celodenný zážitok, ktorý sme zažili v Banskej Bystrici. Zhodli sme sa všetci v jednom, že tento deň bol prínosom pre každého z nás. Už teraz sa tešíme na návštevu ďalšieho mesta.

21. ročník jazdy sv. Huberta

Svätý Hubertus žil na prelome 6. a 7. storočia v Belgicku a Holandsku. Žil svetským životom, v ktorom dominovala vášeň k poľovníctvu. Tá sa mu však stala osudnou. Podľa legendy totiž na Veľký piatok pri svojom pravidelnom love uzrel medzi parožími veľkého jeleňa kríž a nadprirodzený hlas ho vyzýval aby sa vzdal svetských vášní. Do dvoch rokov nato mu umrela manželka, utiahol sa do lesa, kde činil pokánie a neskôr sa stal biskupom. Na jeho počesť sa tak každoročne konajú poľovačky. Nemajú však pripomínať slepú vášeň, ale najmä úctu a lásku k prírode, s ktorou by mal každý poľovník či jazdec k svojej záľube pristupovať.

Každoročne sa sviatok sv. Huberta slávi 3. novembra, čo je dátum, kedy bolo jeho telo po šestnástich rokoch od jeho smrti nájdené neporušené. V Betliari je tento sviatok o čosi skôr. Túto jesennú tradíciu si mohli návštevníci vychutnať už po 21. krát, 8. októbra v sobotu. Program začínal ako po iné roky sprievodom cez obec na čele s „líšskou“, ktorú predstavoval Jozef Vašaš a mastrom – Vladimírom Vargom. Sprievod zakončoval koč, tentokrát s dvoma zastrelenými jeľňami.

Pred kaštieľom sa tak na slávnostnom nástupe predstavilo až 42 jazdcov z rôznych krajov Slovenska, lesníci s poľovníckymi psami a sokoliari. Úvodný ceremoniál sa otváral slávnostným zvukom trúbky a spustením vlajky sv. Huberta. Po príhovore starostu obce Betliar Ľubomíra Zatrocha predstavil moderátor Štefan Gerža účastníkov Hubertovej jazdy, ktorých spoločne s dievčatami v ľudových krojoch dekorovali pripnutím tzv. kokárd na odev. Nechýbalo pohostenie prípitkom a pagáčom, no na svoje si prišli aj kone, ktoré dostali ovos na povzbudenie. Aby sa predišlo nedorozumeniam, Tomáš Javorský prečítal humorne ladený reglement – pravidlá jazdy sv. Huberta.

Po oficiálnej časti jazdci odcválali do parku na ďalšiu časť programu, a to na samotnú Hubertovu jazdu, kde už na nich čakali prírodné a umelé prekážky. Pred obedňajšou prestávkou sa ešte stihli pobrať na lúku pri cintoríne, kde sa konala rýchlostná skúška v kategórii muži a ženy. Medzitým si však v priestoroch za kaštieľom mohli diváci pozrieť bohatý program, ktorý zahŕňal ukážku výcviku koní policajného zboru, vystúpenie sokoliarov, voltíž – akrobáciu na koni, či ukážku drezúry.

V poobedňajšom programe sa znova predviedla voltíž na neosedlaných koňoch, hallali – chytenie líščieho chvosta a parkúrové skákanie mini-maxi, v ktorom jednoznačne bodovali ženy, ktoré nastavili pre ďalší ročník vysokú latku. Tento rok si westernoví jazdci vyskúšali v slalom pomedzi prekážky svoju zručnosť nielen v rýchlosti, ale najmä obratnosti a šikovnosti. Po náročnom dni večer pokračoval program v kultúrnom dome, kde za stolom zasadal „posledný súd“, ktorý rozsudzoval prehrešky jazdcov voči reglementu. Tak boli odsúdení na symbolické tresty jazdci, ktorí zdržiavali hŕf sedením v krčme, fajčením počas Hubertovej jazdy, či dokonca tým, že znova nevyhrali kategóriu najlepšie ustrojeného jazdca. Aby to nebolo len o trestoch,

súd vyhodnotil všetky kategórie a výhercovia si prevzali poháre. Pri tejto príležitosti bola odovzdaná aj cena za dlhoročnú aktivitu zakladateľovi Hubertovej jazdy Ing. Miroslavovi Línerovi. Po ukončení súdu však večer neskončil a domáca kapela Betliarske vidly pozvala do tanca všetkých - aj tých, ktorým už v tom čase ich štyri nohy spokojne odpočívali v teple stajní. Súčasťou večera bola aj miestnosť, kde bola špeciálne pre Hubertovu jazdu pripravená výstava, na ktorej mohli návštevníci vidieť od viacerých autorov obrazy, fotografie či kresby z konského prostredia.

Dvadsať prvý ročník Hubertovej jazdy tak znova dokázal, že sa oplatí organizovať toto podujatie, lebo ono potešilo nielen jazdcov, ale aj nadšencov koní a prírody.

Výsledky 21. ročníka Hubertovej jazdy:

- Celkový víťaz pretekov: Petra Martočková na koni Kastor (stajňa Acer Mlynica)
- Víťaz prekážok MINI – MAXI: Nela Tutková na koni Armin (stajňa Acer Mlynica)
- Víťaz v hľadaní líščieho chvosta: Nela Tutková na koni Armin (stajňa Acer Mlynica)
- Víťaz rýchlostnej skúšky – ženy: Beáta Krajčiová na koni Kornel (Spišská Nová Ves)
- Víťaz rýchlostnej skúšky – muži: Attila Illés na koni Harisach-Al-Hayt (Bottovo, okr. Rim. Sobota)
- Najlepšie ustrojená jazdkyňa: Denisa Gemerská na koni Azalka (Liesková)

Mgr. Veronika Jánošíková

Začiatok realizácie projektu pozemkových úprav

Začiatkom roku 2009 sa v obci Betliar začali prípravné práce na spracovaní Projektu pozemkových úprav v katastrálnom území Betliar. Cieľom pozemkových úprav bolo vytvoriť racionálne priestorové usporiadanie pozemkov, pozemkového vlastníctva a ostatného nehnuteľného poľnohospodárskeho a lesného majetku s ním spojeného, v súlade s požiadavkami a podmienkami ochrany životného prostredia a tvorby územného systému ekologickej stability, funkciami poľnohospodárskej krajiny a prevádzkovo-ekonomickými hľadiskami moderného poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Projekčné práce vykonávala spoločnosť GEOPLÁN Rožňava s.r.o. a podarilo sa ich úspešne ukončiť v máji 2011 etapou „Všeobecné zásady funkčného usporiadania územia“, ktorú následne schválil bývalý Obvodný pozemkový úrad Rožňava.

V októbri 2015 na základe výzvy rezortu pôdohospodárstva obec podala žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na samotnú realizáciu tohto projektu – na vybudovanie spoločných zariadení a opatrení, vrátane obnovy poľných ciest v celkovej dĺžke 4 170

m. Obec bola úspešná a na základe rozhodnutia Pôdohospodárskej platobnej agentúry Bratislava zo dňa 4. 4. 2016 jej bol zo zdrojov Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka schválený finančný príspevok v čiastke 513 439,72 eur.

Stavebné práce sa začali v októbri 2016 a ich ukončenie sa predpokladá v jarňých mesiacoch roka 2017.

Hlavným cieľom projektu je realizácia opatrení slúžiacich na: sprístupnenie pozemkov, t. j. rekonštrukcia a výstavba ciest a objektov na nich; spomalenie alebo potlačenie degradačných prejavov na poľnohospodárskej pôde, t. j. zachovanie a podpora produkčnej schopnosti pôdy; ochrana a tvorba životného prostredia, zvýšenie ekologickej stability krajiny, zachovanie a tvorba krajinného rázu - podpora štruktúrnych prvkov krajiny a estetických hodnôt, jedinečnosti a mnohostranosti krajiny.

Uskutočnením projektu „Realizácia projektu pozemkových úprav v obci Betliar“ dôjde k vybudovaniu a rekonštrukcii spoločných zariadení a opatrení navrhnutých v projekte pozemkových úprav, k zmene vzhľadu katastrálneho územia obce, zlepšeniu disponovania s pozemkami, zlepši sa prístup k všetkým pozemkom na danom území, čo prispeje k zníženiu nákladovosti výroby, ako aj k stimulácii trhu s pôdou. Z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, trasy poľných ciest s kvalitným povrchom a prístupom umožnia obsluhu okolitých pozemkov, čím sa zníži riziko zničenia prirodzeného ekosystému v katastri obce.

Uvedeným projektom chce obec Betliar prispieť aj k zvýšeniu bezpečnosti na cestách. Návrh trás poľných ciest vychádza z potreby zabezpečenia prístupu na všetky pozemky v katastri obce vrátane možnosti prepojenia poľných ciest s miestnymi komunikáciami a lesnou dopravnou sieťou.

Touto cestou vyzývam občanov obce o strpenie dočasného nadmerného používania miestnych komunikácií na nákladnú prepravu cestného kameniva, hlavne Ulice cintorínskej, ktorá si po ukončení prác bude vyžadovať rozsiahlu opravu.

Ing. Ľubomír Zatroch, starosta

Ako to bolo a ako to je ...

Žijeme v hektickej dobe, kedy si človek ani nestihne uvedomiť, ako rýchlo beží čas.

Ani mne sa nezdá, že už dvadsiaty druhý rok robím u jedného zamestnávateľa. Na dnešnú dobu je to stav priam neštandardný, ale pre generácie pred nami bolo bežné, že človek u jedného zamestnávateľa vydržal od skončenia školy až po dôchodok. Niekomu sa môže zdať, že ma možno prepadol stereotyp z práce. Ale môžem vás ubezpečiť, že tomu tak nie je. Tam, kde robím, je dvadsaťdva rokov štvrtina z toho, ako dlho organizácia existuje. Pracovnú zmluvu mám so zamestnávateľom, ktorý má už osemdesiatosemročnú tradíciu, a na Slovensku je len málo zamestnávateľov, ktorí by sa tým mohli popýšiť.

A kde to vlastne pracujem?

Podporné pohrebné združenie na Slovensku - Ústredie Betliar. Združenie ktoré má dlhú a zaujímavú históriu.

Začalo sa to pred osemdesiatimi rokmi v Betliari, v našej malebnej dedinke. Niektorí sa nevedeli uspokojiť s tým, ako to v obci funguje s podpornými spolkami. Boli dva: evanjelická jednota a katolícka jednota. Okrem iného, oba spolky sa zaoberali aj podporou pozostalých pri úmrtí svojho člena, príspevkom na pohreb. Ale vec mala háčik. Katolíci podporovali katolíkov, evanjelici evanjelikov, a ani jedni nechceli medzi seba prijať tých, čo uzavreli zmiešané manželstvá. Láska však nepozná hranice a napriek silným tlakom bolo čoraz viac takých, čo city a

lásku stavali nad zaužívané zvyky a brávali sa bez predsudkov. Nebolo to však len o rozdielnom vierovyznaní. Veľa našich občanov bolo na tom finančne tak zle, že nemali na zaplatenie ani tých najnutnejších nákladov spojených s pohrebom a tak sa stalo, že nemal kto pochovať zomrelého a odprevadiť ho na jeho poslednej ceste. Preto sa v našej obci Betliar rozhodli vytvoriť tretí spolok.

Jeho iniciátormi boli **Július Košuth** a **Ján Macko**.

Július Košuth sa krátko pred založením PPZ vrátil z Ameriky, kde nenašiel to, čo hľadal – blahobyt. Všimol si však, že chudobní Američania si takéto spolky zakladali a udržiavali, aby si za ich pomoci zabezpečili dôstojnú rozlúčku so svetom. Pochopenie našli u šesťdesiatich Betliarčanov, ktorí sa rozhodli podporiť túto myšlienku a 11. marca 1928 v zložitých spoločenských

pomeroch založili Pohrebné podporné združenie (PPZ) – spolok pre všetkých, bez rozdielu príslušnosti k náboženstvu, s jednoznačným cieľom: Vzájomné podporovanie sa členov v prípade úmrtia a postaranie sa o slušný pohreb zosnulého. Urobili si stanovky s veľmi jednoduchým obsahom: člen má povinnosť zaplatiť zápisné, potom pravidelné členské a za to majú jeho pozostalí nárok na peňažnú podporu. Starostlivo vedené dokumenty hovoria o tom, že v roku 1930 malo podporné združenie už tisíc členov a v roku 1931 bol pre členov vyhotovený odznak.

Človek sa s človekom stretával, do okolitých baní chodili chlapi z celého Gemera, ba aj z Horehronia a vzdialenejších krajov. Tak sa dostal chýr o združení postupne ďalej. Zakladali sa odbočky jedna po druhej a v Betliari vzniklo ústredie registrujúce na

pokračovanie na 10. str.

Ako to bolo a ako to je ...

dokončenie z 9. str.

sklonku predmníchovskej republiky stopäťdesiat odbočiek.

Typickým pre tento spolok bolo, že jeho členmi sa stali ľudia z baníckych dedín, sociálne slabí, pre ktorých pohreb znamenal nielen morálny, ale doslova aj hmotný úder.

Prišli ťažké predmníchovské dni. Gemer sa rozdelil, jedna časť pripadla horthyovskému Maďarsku. Spolok vydržal aj to. Na okupovanom území pracovalo 40 odbočiek a vytvorilo si dočasné ústredie v Rožňave. Ostatné odbočky patrili naďalej k betliarskemu centru. A život šiel ďalej. Po oslobodení sa centrá opäť spojili. Prehrabávam sa v kronike, ktorú si ústredie PPZ vedie od samého svojho vzniku. Je to zaujímavé čítanie. Už aj napríklad také štatistické údaje, ako je prehľad o zložení členstva. V tom čase viac ako polovicu tvorili ženy. Pochopiteľná vec, veď chlapi, čo boli zamestnaní, mali zabezpečenie aj prostredníctvom zamestnávateľa. Muži boli väčšinou baníci, drevorubači, ale aj družstevníci – tí, čo si pred desaťročiami spolok z pochopiteľných príčin zakladali.

V minulosti bola evidencia zabezpečená tak, že na členských přihláškach, okrem osobných údajov, boli aj údaje, ako je zamestnanie, stav, mená manžel a manželky či detí.

Dozvedám sa, že v roku 1943 bola zakúpená budova od grófa Emanuela Andrásyho, do ktorej sa presťahovala kancelária ústredia. Rok 1949 sa stal kritickým, v dôsledku zákazu činnosti cirkevných pohrebných spolkov bola ohrozená aj činnosť PPZ. Od 21. 3. 1949 bola činnosť PPZ obmedzená. Z toho dôvodu bola dňa 20. 4. 1949 zvolaná mimoriadna schôdza, na ktorej bola prerokovaná otázka zastavenia činnosti PPZ, nie však jeho likvidácie.

V roku 1951 začalo ústredie PPZ bojovať o prežitie, lebo na podnet Slovenskej štátnej poisťovne Ministerstvo financií v Prahe prípisom odporučilo fúziu s poisťovňou. V tomto období - 25. 5. 1953 - došlo aj k zmene peňazí. V roku 1963 vyvrcholilo napätie a PPZ hrozila likvidácia. Slovenská štátna poisťovňa, ako monopolný zabezpečovateľ vo veci poisťovníctva, vyvíjala nátlak a žiadala neprijímať nových členov. Na tieto podmienky zástupcovia PPZ nepristúpili a pokračovalo sa v ďalších jednaniach. Hladina bola rozbúrená a činnosť trochu ochabla, i keď Stanovy PPZ boli schválené Poverením vnútra SNR, čím neboli porušené právne predpisy.

V roku 1972 sa na záchranu PPZ viedla rozsiahla korešpondencia medzi MV SSR a ÚV PPZ, ktorá skončila odporúčaním zástupcov MV SSR nezakladať ďalšie od-

bočky a obmedziť propagáciu na prijímanie nových členov, alebo hľadať možnosti na včlenenie sa do štátneho útvaru. Zástupcovia Predsedníctva PPZ nesúhlasili s obmedzovaním činnosti, hlavne čo sa týkalo prijímania nových členov.

Žiaľ, s týmto obmedzením sa muselo PPZ borit až do roku 1989.

PPZ bolo roky evidované ako spoločenská organizácia a od roku 1990 bolo registrované na Ministerstve vnútra SR. V tomto období 4. 11. 1991 bolo PPZ začlenené medzi poisťovacie organizácie. V súčasnosti sa na PPZ vzťahuje zákon o združovaní občanov.

Má PPZ svoje opodstatnenie aj dnes?

Pravdu povediac, stretla som sa s rôznymi názormi na jeho existenciu. Jedným sa zdal už len samotný názov morbidný a nedôstojný našich čias. Druhí zase tvrdia, že vzájomná pomoc ľudí v smutnej hodine nemôže byť v rozpore so žiadnymi ľudskými, či sociálnymi princípmi. Prikláňam sa k druhému názoru. Veď v dnešnom uponáhľanom svete už aj komerčné poisťovne ponúkajú poisťky na pohrebné náklady - len s tým rozdielom, že kým tam si platíte podstatne viac a je to rozdelené na mesačne poisťné, v PPZ ide o ročný členský príspevok, ktorý má člen povinnosť zaplatiť do 30. júna v kalendárnom roku a je len na ňom, či si to dá na splátky, alebo si to uhradí jednorazovo do stanoveného termínu. PPZ je dnes vôbec najväčším

spolkom v republike a má viac ako 50 tisíc členov v 214 odbočkách po celom Slovensku. To hádam dosť výrazne potvrdzuje, že má svoje opodstatnenie aj v dnešných časoch. Veď PPZ vzniklo počas prvej svetovej hospodárskej krízy a dnešná doba, kedy svetová ekonomika prechádza turbulentným obdobím, nie je na tom o nič lepšie. Ľudia sa rodia a zomierajú stále. Možno len to zamestnanie u členov je teraz pestrejšie. Do PPZ vstupujú nielen tí, čo sú sociálne slabší a ktorých príbuzní budú odkázaní na pohrebnú podporu, ale aj tí majetnejší, ktorí idú medzi nás zo solidarity. Zo solidarity preto, lebo 15,- Eur (ročný členský príspevok) naozaj nie je tak veľa a PPZ funguje na princípe prerozdelenia peňazí žijúcich členov, tým pozostalým po zomrelých členoch.

Novinkou od 1. 1. 2017 je, že ročný členský príspevok sa upravuje na 15,- € a pohrebná podpora na 420,- €. Pri kategorizácii vyplácania pohrebnej podpory je to nasledovné:

Do 5 rokov členstva: 145,- €.
Do 10 rokov členstva: 220,- €.
Do 15 rokov členstva: 295,- €.
Nad 15 rokov členstva: 420,- €.
Budem rada, keď vás tento článok zaujal a keby ste sa chceli dozvedieť viac o PPZ, neváhajte a kontaktujte nás. Nájdete nás na www.ppzbetliar.sk, alebo sa môžete skontaktovať priamo s Ústredím, kde vám radi odpovieme na vaše otázky na t. č. 058 79 83 11, 0911 541 568.

D. Farkašová

Návrat ku koreňom

Naše korene sú hlboko vstreté do pôdy našej domoviny. Korene okrem tej hĺbky sa rozkladajú aj na povrchu, na pôde, z ktorej naši predkovia odišli. Môj príbeh je aj príbehom môjho starého otca a všetkých jeho starých otcov a matiek pred ním. Korene môjho príbehu ma vrátili do dedinky Betliar v 14. storočí, kde je teraz Slovensko, predtým uhorské kráľovstvo.

Stále si pamätám príbehy, ktoré mi rozprával starý otec keď som bola dieťa - o jeho detstve v rodnom hniezde v úbočiach karpát-

ských hôr. Teraz už viem, že obec Betliar leží v údolí rieky Slanej, 5 km od okresného mesta Rožňavy. Môj starý otec Štefan Hronec, ktorý si neskôr poameričtil meno na Steve Ronecz, odišiel z Betliaru so svojou mamou Annou Tompošovou v roku 1921. Mal vtedy 7 rokov. Putovanie ho priviedlo do štátu Ohio, kde sa pripojil k ďalším členom rodiny v Spojených štátoch. Rodina žila na prosperujúcej farme v Ohio, neskôr pracoval pre firmu General Motors - dodržiaval tradície tvrdej práce. Prišla som, aby som

sa presvedčila aj o životných postojoch starého otca, ktoré ako aj jeho osobnosť, boli úzko spojené s jeho pôvodom v Betliari.

Keď som mala asi 14 rokov, môj starý otec naliehal, aby som navštívila Betliar. „Stacia“ povedal „jedného dňa musíš ísť do Betliara. Musíš vidieť domovinu našej rodiny.“ Hovoril mi, že sa podobám na jeho mamu, ktorú som si veľmi vážila. Snáď aj to prispelo k vnútornému rozhodnutiu, že by som mala navštíviť Betliar.

Malebné nitky, ktoré môj starý otec pospriadal o jeho starej vlasti, vzbudili moju detskú predstavivosť, podnietili môj záujem ako tinedžerky a rozpálili moju dušu mladej ženy. V polovici 90.

rokov som slúžila v americkom námorníctve. Počas tohto pôsobenia na Sicílii v meste Sigonella, došlo k smutnej udalosti, keď som dostala oznam o tom, že môj starý otec zomrel. Doniesli mi ten oznam v obálke ako správu od Červeného kríža. A veliteľ ma pustil na pohreb.

Na konci trojročného pôsobenia v armáde som mala možnosť kúpiť zájazd do Prahy cez armádny rekreačný program. Keď som bola už v Prahe, zrazu ma to napadlo... teraz som najbližšie k Betliaru. Tak som zavolať mojej tete, aby mi dala podrobnosti o rodisku môjho starého otca. Odfaxovala mi kópiu jeho

pokračovanie na 12. str.

Posviacka obnoveného chrámu Božieho v Betliari

Dňa 2. októbra 2016, v 19. nedeľu po Svätej Trojici, sa v Betliari v Kirkevnom zbere evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (ECAV) na Slovensku uskutočnila slávnosť posviacky obnoveného chrámu Božieho. Bolo to aj na pamiatku 230. výročia jeho posvätenia. Chrám zaplnilo vyše sto veriacich a vzácní hostia: biskup Východného dištriktu ECAV Mgr. Slavomír Sabol, senior Gemerského seniorátu ECAV ThDr. Jerguš Olejár PhD., seniorálny dozorca Ing. Ján Štefan s manželkou, Zuzana Švecová, rod. Antalová, duchovný ECAV, bratia farári, ktorí slávnosť Posviacky pozdravili svojimi príhovormi, Ján Ďurov s manželkou, Jozef Benka (EBF UK) s manželkou, Janka Maťová, Miroslav Maťo, Radoslav Naď, Ján Gallo, Daniel Gdovin. Tí, ktorí sa nemohli zúčastniť, pozdravili túto slávnosť pozdravmi: manželia Ivo a Renáta Madzinovci, Jana Pabáková, Marek Hrivňák, seniorálna kaplánka Ľubica Gdovinová - vlastnou tvorbou - básňou NÁŠ CHRÁM.

Podstata a krása chrámu sa nám ukáže vtedy, keď do neho vstúpime. Tri centrálné symboly chrámu: oltár, kazateľnica, krstiteľnica, symbolizujú podstatu cirkvi. Spoločným spevom podporovaným kráľovským nástrojom ORGANOM, sa nám otvorí celá jeho krása.

Slovom z písma Svätého, ktoré poslúžilo za základ posväcujúcej reči, a je napísané v druhej knihe Mojžišovej v 20. kapitole v 24. verši, sa veriacim prihovoral a posviacku vykonal biskup Mgr. Slavomír Sabol:

*Oltár mi urob z zeme
a navrch obetuj
svoje spaľované obete,
i svoje obete spoločenstva.
Svoje ovce i dobytok.
Na každé miesto,
kde Ti pripomeniem
svoje meno,
prídem k Tebe
a požehnám Ťa.*

Aj kedysi dávno mali ľudia určitý kult, kedy sa utiekali k Pánu Bohu. Za patriarchov, v starom Izraeli, to boli oltáre, podľa predneseného textu. Kdekoľvek, kde Izraelita rozložil oltár, pripomínali si veľké Božie skutky. Patrí to aj do tohto priestoru. Aj to, že tento náš CHRÁM tu dnes stojí, môžeme považovať za Boží skutok. Prečo je vlastne dôležité starať sa o obnovený chrám? Načo je vôbec takýto chrám dôležitý? Prečo je potrebné, aby takýto chrám uprostred spoločenstva veriacich stál? - Je dôležité si uvedomiť aj v túto slávnostnú chvíľu, kedy posväcujeme tento chrám, čím vlastne pre veriaceho tento chrám je. Deje sa tu niečo veľmi dôležité, na čo by sme pri vstupe do chrámu pamätať mali. Je to posvätné miesto, kde nám Pán Boh chce PRIPOMÍNAŤ SVOJE MENO, svoje konanie, svoje skutky. Často zabúdame, čo je za dianím v našom živote. Za dianím je vždy pán Boh a vedie nás mocou, zachraňujúcou ľud. Čo je zachraňujúce? Čo je spásenosné? Čo Boh urobil pre naše životy? To najdôležitejšie je Kristova obeť na Golgote. Žiaden výkon človeka nepomôže človeku zbaviť sa jeho viny. Môže urobiť čokoľvek - rozumné veci, ale svojej hriechnej podstaty sa zbaviť nemôže. Je dôležité si pripomínať, čo Pán Boh pre nás vykonal a čo nám dáva, aby sme pred ním obstáli. Pán Boh konal nielen v biblických dobách, ale aj v živote cirkvi, konal aj v životoch našich praotcov, ktorí žili vieru pred nami, a chce konať v našich životoch dnes.

Ako je možné, že viera nezanikla a že sa postavil tento príbytok? - Lebo ju žili naši predkovia vo svojich rodinách. Z generácie na generáciu si duchovné informácie podávajú naši rodičia, prarodičia, aby sme ich odovzdávali ďalším generáciám ako hlboko veriaci ľudia.

PRÍDEM K TEBE. Pán Boh s nami komunikuje skrze Božieho slova

a sviatosti. Boží odkaz, Božie slovo sa vhlbuje do našej duše, do nášho života. Dotyk Boží. - Zrazu je nám blízky. Ak my sa otvárame, on nie je hluchý. Chce mať spoločenstvo s človekom, ktorý ho miluje.

A POŽEHNÁM ŤA. Často sa nás pýtajú: Načo tam chodíš? Čo z toho máš, že chodíš do chrámu? Je to starý kostol. V zime je zima, zbytočne strácaš čas. Prečo som vlastne dnes prišiel? Pán hovorí, že tí, ktorí prichádzajú a klonia sa pred ním, On ich žehná na cestu životom. Ak človek získá radosť, radosť z Krista, radosť z toho, že má svojho vykupiteľa, táto radosť je životným optimizmom. Toto miesto má pre mňa ako veriaceho obrovský význam v mojom živote. Je to miesto pre mňa, kde ma chce Pán Boh požehnať, pre moju záchranu, chce sa ma dotknúť svojím slovom a naplniť môj život hodnotami, ktoré ma urobia šťastným.

Slávnostnú kázeň Božieho slova predniesol senior ThDr. Jerguš Olejár PhD., ktorý sa prihovoral slovom Božím z písma Svätého z Listu apoštolov, napísaného v 8. kapitole v 1. a 3. až 5. verši. Za 230 rokov si tento chrám, náš OSLÁVENEC, aj čosi pamätá. Pospomínal by na časy prenasledovania, že ho kedysi navštevovali ľudia nevysporiadaní s náboženskou otázkou, nepokrokoví, nemoderní. Veriaci boli v tom čase nebezpeční a nepriateľskí. Chrámy však nebývali poloprázdne, boli centrom zbožnosti a vzdelanosti. Avšak aj v tej dobe tu sedeli ľudia, ktorí sa k Bohu modlili a vážili si tento príbytok.

Pred dvoma rokmi sme si pripomenuli, v 5. nedeľu po Zjavení na Spomienkových službách Božích, 9. februára 2014, 100. výročie narodenia pána farára ThB. Štefana Havlíka, ktorého mašineria tej doby trestala, prenasledovala. V Betliari pôsobil od roku 1942 do 30. júna 1952. Pri 10-ročnom bilancovaní svojho pôsobenia si myslel, že aj napriek určitým ťažkostiam, zostane ešte v Betliari.

Pán mu však pripravil iné chodníky. Nastúpil päť a polročnú cestu väzením kvôli udaniu, že udržiaval styk s rodinou bývalého grófa Andrássyho. K uväzneniu došlo 1. júla 1952, kedy sa jeho pôsobenie ako evanjelického farára v Betliari skončilo.

Keď prichádzame na toto sväté miesto, na znak pokory pred Bohom všetky ohovárania, či hnevy, prach z obuvi, všetky ublíženia, najmä vlastnú dôležitosť, na všetky strany rozlietanú myseľ, nechajme pri vchode do chrámu. Obetujme Pánu Bohu hlavne náš čas, a keď si slovo Božie vezmeme k srdcu, Ježiš Kristus bol na to ustanovený, aby priniesol obeť aj za nás, hriešnych ľudí. Vyrastá nám generácia detí, ktorej je dostupné vzdelanie, menej poznanie, najmenej viera v Boha a dobré vzory. To, čo robíme my na zemi, to má byť obrazom a tieňom vecí nebeských. Pán Boh hovorí: "Nech je na Zemi tak, ako je v nebesiach. Ďakujeme, že sa v tomto chráme môžeme stretávať napriek mnohým katastrofám. Buď nám blízky, naplníme krásnu prosbu Tvojho Syna, pripomínajúc si Tvoju slávu a pokoru."

Básňou, rečou o histórii zboru, ktorá bola povedaná v 5. nedeľu Pôstnu 11. marca 1951, v závere slávnosti pri posviacke obnoveného chrámu Božieho v Betliari, sa prihovoral námestný farár Mgr. Ján Gdovin. Prečo naši predkovia budovali chrámy? Prečo do nich vkladali tú námahu? lebo sa tu cítili v náručí nebeského Otca, ktorý ich potešoval a dával im sily do novej práce.

Po ukončení služieb Božích veriaci zaspievali evanjelickú hymnu a po východe z chrámu bol zasadený strom na pamiatku REFORMÁCIE.

Spracovala: Ľubica Zatrochová

Návrat ku koreňom

dokončenie z 10. str.

rodného listu a niekoľko ďalších dokumentov. Vytiahla som za-
prašený atlas Európy z hotelovej
knižnice a našla Betliar ako malú
bodku pri Rožňave v Košickom
kraji. Tak som sa nasmerovala na
Betliar.

Pod tlakom okolností, neuvážene
sa mi zdalo, že nikdy už nebudem
mať možnosť nájsť miesto od-
iaľ! pochádza moja rodina. Tak
som bežala na železničnú stanicu
a kúpila si lístok na najbližší vlak
do Košíc, druhého najväčšieho
mesta na Slovensku...

Išla som domov....

Ale región, ktorý len nedávno
vyhupol spoza železnej opony,
nebol ešte to najlepšie miesto
pre cestovanie, osobitne pre mla-
dú naivnú Američanku, ktorá
neovláda miestny jazyk. Už pri
prechode českých hraníc sa mi
sprievodca snažil niečo povedať,
ale unavený mojou neschopnos-
ťou komunikovať s ním, nechal
to tak. Zle som pochopila detai-
ly cesty a nakoniec som sa ocitla
sama na košickej stanici asi
o 3,00 ráno.

Anglicky hovoriaci Rus, ktorý
videl moju vážnu situáciu, mi
ponúkol pomoc. Jeho pokus pre-
kladať moju diskusiu s poklad-
níčkou na stanici bol neúspešný.
Videla som, že žena za okien-
kom vykrikovala „FBI“ „CIA“,
„KGB“ a nakoniec zaklapla
okienko. Snáď išlo o niečo s moj-
im pasom alebo o niečo čo sa
„stratilo v preklade“.

Vystrašená touto situáciou – plná
strachu, že sa nebudem môcť
včas vrátiť do Prahy a odtiaľ na
moje námornícke stanovište –
skrátka – vrátila som sa do Pra-
hy. Ale kameň tohto rozhodnutia
na srdci ostal. Sklamala som ako
seba, tak aj môjho starého otca,
celú moju rodinu – a ten kameň
som tam nosila celých 20 rokov.
Preskočím tých 20 rokov až do
marca 2015, kedy som sa roz-
hodla, že v marci 2016 na moje
narodeniny, ktoré sú o 2 dni posu-
nuté oproti narodeninám starého
otca, vykonám „pút“ do Betliara,
kde si pripomeniem svoju štyrid-
siatku. A v marci 2016 som sa
naozaj „vylodila“ v Betliari.

Prostredníkom pri príprave tejto
cesty bol môj vzdialený bratra-
nec a rodák z Betliara – Ivan
Špilda, ktorého som našla na
internetu ešte vtedy, keď neboli
sociálne siete.

Deň po príchode do Košíc som
sa prvýkrát stretla s Ivanom. Mal
so sebou podrobnú dokumentáciu
o našej rodine a pekne urobený
rodostrom našej rodiny. Tiež mal
so sebou knihu „Betliar Mono-
grafia“ a jej autora Dr. Ľudovíta
Šomšáka.

Sadli sme si a začali diskutovať
o menách v rodinách a detai-
loch celého kolotoča informácií,
ktoré boli výsledkom dlhoročnej
bádateľskej práce týchto pánov.

V Košiciach som stretla ďalšiu
sesternicu - Lýdiu Rusnákovú-
Slabejovú - a mala som mož-
nosť dozvedieť sa ešte viac detai-
lov z histórie rodiny.

Z Košíc sme potom vyrazili sme-
rom na Rožňavu a konečne do
Betliara.

Keď sme opustili mestské osídle-
nie Košíc a vošli do krásnej zele-
nej, zvlnenej, kopcovitej krajiny,
pripomenulo mi to môj americký
domov a štát Ohio, kde som vy-
rastala. Už po pár kilometroch
som v duchu videla v tých kop-
čekoch tvár môjho starého otca.
Odľahčením od emocionálneho
putovania do krajiny mojich
predkov bola návšteva šikovného
pivovaru Kaltenecker v Rožňave.
Zase mi to pripomenulo môj
americký domov, tentoraz moju
súčasnú rezidenciu v štáte Nové
Mexiko, kde kultúra takýchto pi-
vovarov v súčasnosti prekvitá.

Krátko nato sme prišli do Be-
tliara. Pocity ktoré som mala keď
sme vošli do dediny, boli kom-
bináciou úplnej radosti a smútku
z toho, že práca - úsilie, ktorému
som venovala 20 rokov, trvajúca
niekoľko storočí, ma priviedla
sem. A doviedli ma sem moji
príbuzní, vzdialení príbuzní, kto-
rých som predtým nikdy nestretla
a ani som o nich vedela.

A keď sme zabočili do obce, vi-
deli sme riečku - potok, cez stred
dediny. Neverila som, že som sa
konečne dostala do Betliara.

Ako prvá vec prišlo pozdravenie
od starostu Betliara p. Ing. Ľu-
bomíra Zatrocha, ktorý si aj pri

Ivan Tökoly a Stacia King Sakya

vysokom vyťažení našiel čas,
sadtúť si spolu a vysvetliť nám
detailne podrobnosti zo života
komunity v Betliari. Aj keď som
sa cítila nepohodlne pri rozprá-
vaní o mojej neúspešnej expedícii
do Betliara v 90. rokoch, všetko
to zmizlo pri rozhovore so staros-
tom, ktorý ma prijal nielen ako
host'a, ale aj ako rodáčku.

Následne sme navštívili krásny
a vzácny betliarsky kaštieľ, ktorý
je ikonou nielen Slovenska, ale aj
celej východnej Európy. Odrazu
to bolo, akoby som bola prene-
sená za mizériu svojej svetskej
existencie.

Mala som šťastie v tom, že som
prišla na začiatku jari, keď turis-
tov nebolo veľa. Tak sme si mohli
urobiť takmer súkromnú návšte-
vu v kaštieli známom svojím
mystériom, krásou, veľkosťou
a noblesou.

Betliar alebo Bethlér, slovo (asi)
nemeckého pôvodu, má svoje ko-
rene kdesi v stredovekej Európe,
bol známy aj baníctvom a poľo-
vačkami. Dnes nájdete v Betliari
veľa historických artefaktov, ale
môžete očakávať aj kontrasty,
ktoré prináša post - industriálne
mesto Košice, kde najväčším za-
mestnávateľom je US Steel.

Keď sme skončili prehliadku
kaštiľa, potešilo ma stretnutie
s bratrancom (z 3. kolena) Iva-
nom Tökölym a jeho synom Ma-
tejom. Ivan a Matej mi ukázali,
čo kedysi patrilo našej rodine,
kde vo dvore s oblúkovou bránou
(porta) žila moja prastará mama
a jej rodina. Za bránou a hlbšie
v dedine sme navštívili starý cin-
torín, kde už niet pomníkov a kde
je pochovaná časť mojej rodiny.
Po tejto túre mi zvlášť chutilo po-
hostenie v dome Ivana a Mateja.

Určitým vrcholom môjho pútnic-
tva bola návšteva hradu Krásna
Hôrka, ktorý sa už od 13. storočia
vypína nad obcou Krásnohorské
Podhradie pri ceste do Betliara.
Aj keď som nemohla vojsť do
hradu, ktorý je kvôli požiaru v r.
2012 zatvorený, pozerala som
do údolia - bol to moment plný
pochmúrnosti, ale aj útechy. Sila
tejto návštevy ma plne zasiahla
a zmenila na slzy radosti a víťaz-
stva. Premýšľala som nad tým, či
sa vôbec niekto z mojich predkov
niekedy škriabal na tento kopec.
Akoľkí z mojej rodiny mali mož-
nosť pozerat' sa na toto údolie -
alebo vôbec vidieť hrad zblízka?
Mladé naivné dievča, ktorým
som bola vo svojej dvadsiatke,
už vyrástlo, aj keď mu to trvalo
poriadne dlho. Všetky pocity ne-
úspechu, ktoré som mala, nahra-
dili pocity spokojnosti, keď som
sa dívala na údolie mojich ľudí
– moju dedovizeň.

Všetkým, od chutného piva,
bryndzových halušiek, piro-
hov a zoznámenia sa s mojimi
bratrancami a ďalšími príbuzný-
mi, bola som privítaná ako rodáč-
ka obce Betliar. Previedli ma cez
históriu oveľa rýchlejšie, ako ľu-
dia, ktorí tu žili a pracovali. Pre-
viedli ma cez históriu, kedy dedi-
na prežila stredovek, dve svetové
vojny, železnú oponu a vynorila
sa ako miesto skoro mýtického
charakteru. Pripomína mi moju
vlastnú predstavu sily a odvahy
na ceste života.

Potom som sa vrátila domov.
Bezpochyby však očakávam, že
sa ešte vrátim do Betliara – nielen
kvôli sebe – ale hlavne ako nosi-
teľka odkazu mojich predkov.

Stacia King Sakya
New Mexico, USA

ŠPORT V ROKU 2016

Futbalový klub TJ TATRAN BETLIAR

Rok 2015, a teda polovicu súťaže, ukončilo mužstvo na 10. mieste a získalo 14 bodov. Do jarnej časti súťažného ročníka 2015/2016 vstupovali s ambíciou postúpiť v tabuľke vyššie. Tomu sa podriadila aj zimná príprava, doplnili mužstvo o bratov Lörinczových, ktorí už predtým v Betliari pôsobili. Poctivá zimná príprava sa vyplatila a po skončení jarnej časti súťaže s 34 bodmi obsadili celkové 7. miesto. Družstvo dorastu, pod vedením Ladislava Kováča, obsadilo 5. miesto. Letná príprava bola krátka. Pred začiatkom súťažného ročníka 2016/2017 doplnili mužstvo o dvoch mladých hráčov, a to Dominika Szilardiho, ktorý sa vrátil z hosťovania v doraste Rožňavy a Róberta Jakaba v doraste Krásnohorského Podhradia. Ináč trénerovi Ondrejovi Fabianovi zostalo mužstvo pohromade. V jesennej časti súťaže sa striedali dobré chvíle s horšími. Po jej skončení sa mužstvo umiestnilo na 7. mieste s 18 bodmi a aktívnym skóre 29:27. Družstvo dorastencov sa umiestnilo na 4. priečke súťaže. Za dobre vytvorené podmienky pre ďalší rozvoj futbalu v Betliari, patrí poďakovanie Obecnému zastupiteľstvu na čele so starostom Ing. Ľubomírom Zatrochom, zamestnancom Obecného úradu, menovite Márii Žúdelíkovej za čisté dresy, ako aj Pavlovi Kušnieri za údržbu futbalového ihriska.

Gejza Čižmár ml., prezident FK TJ Tatran

STOLNOTENISOVÝ ODDIEL TJ, súťažný ročník 2016/2017

V súťažnom ročníku 2015/2016 sa stolnotenisové družstvo TJ Tatran Betliar umiestnilo v okresnej 5. lige Gemer na treťom mieste. Na prvom mieste skončilo družstvo STK Honca „A“, na druhom mieste STK Gemerská Poloma „B“. Súťaž tvorilo 10 mužstiev. Hralo sa dvojkoľovo.

V aktuálnom súťažnom ročníku 2016/2017 si mužstvo vedie nasledovne:

Tabuľka po 9. kole skupiny „A“ konanom 9.12.2016 v 1. Časti

Poradie	Družstvo	OZ	V	R	P	K	Skóre	Body
1.	ŠK Jablonov nad Turňou B	9	8	0	1	0	113:49	25
2.	STK Honca A	9	7	1	1	0	111:51	24
3.	Tatran Betliar	9	7	1	1	0	101:61	24
4.	MSTO Dobšiná A	9	7	0	2	0	105:57	23
5.	S. T. K Plešivec B	9	3	1	5	0	79:83	16
6.	STK Gemerská Poloma B	9	3	1	5	0	74:88	16
7.	ŠK Henckovce B	9	2	2	5	0	60:102	15
8.	TJ Lokomotíva Dedinky	9	2	1	6	0	58:104	14
9.	ŠKST Gočovo	9	2	1	6	0	66:96	14
10.	STK Baník Rakovnica A	9	0	0	9	0	43:119	9

Družstvo tvorili podľa úspešnosti, po 9. kole, títo hráči:

Rebríček jednotlivcov v dvojhrách podľa časti							
Por.	Hráč	Družstvo	Účast' (%)	Odohr.	Výhry	Prehry	Úspešnosť (%)
3	Šebesta Peter st.	Tatran Betliar	100,00	36	32	4	88,89
9	Teraj Michal	Tatran Betliar	100,00	36	28	8	77,78
13	Árvay Ľubomír	Tatran Betliar	88,89	32	22	10	68,75
38	Lipták Ondrej	Tatran Betliar	88,89	32	6	26	18,75
Rebríček jednotlivcov s účasťou pod 40 %							
Por.	Hráč	Družstvo	Účast' (%)	Odohr.	Výhry	Prehry	Úspešnosť (%)
49	Šebesta Peter ml.	Tatran Betliar	11,11	4	1	3	25,00

Michal Teraj

ŠACHOVÝ ODDIEL TJ

Betliarski šachisti sa už pravidelne zúčastňujú Gemerskej šachovej ligy. V ročníku 2015/2016 obsadili zo siedmich zúčastnených družstiev 4. miesto so 6 bodmi. Pred Betliarom skončili nielen tradične silné družstvá Štítnika a Revúcej, ale aj prekvapenie tejto sezóny – Gemerská Poloma, ktorá skončila na 2. mieste.

Výsledky: Betliar – Kráľ 14,5:1,5, Betliar – Gemerská Poloma 4:12, Betliar – Revúca 6:10, Betliar – Štítnik „A“ 4,5:11,5, Betliar – Štítnik „B“ 14,5:1,5, Betliar – Tornaľa 6,5:9,5.

Za Betliar nastúpili nasledovní hráči: Zoltán Nagy - získal 13 bodov z 20 zápasov, Miroslav Ciberaj – 10,5 bodov z 22 zápasov, Gabriel Barczy – 8 bodov z 16 zápasov, Ondrej Lipták – 10 bodov z 18 zápasov, Štefan Ciberaj – 4,5 bodu z 13 zápasov, Róbert Csoltó – 4 body zo 4 zápasov. Ako striedajúci hráči sporadicky hrali aj Ľubomír Zatroch a Ján Müller. V uvedenom ročníku bola súťaž dosť nesytemová, nedodržovali sa termíny zápasov. Jedine Betliar nastupoval vzorne na stretnutia a dodržiaval termíny zápasov. Rozpory medzi družstvami boli natoľko vážne, že o víťazovi súťaže sa rozhodovalo za zeleným stolom, nie na šachovnici. Týmto spormi je ohrozené ďalšie fungovanie súťaže, a to aj napriek tomu, že sa do súťaže prihlásilo ďalšie družstvo – Rožňava. Šachisti sa však neprestávajú stretávať. Zúčastňovali sa otvorených turnajov.

Aj v Betliari sa tradične organizuje Vianočný šachový turnaj. V decembri 2015 sa ho zúčastnilo 30 šachistov. Zvítalil Tomáš Ligárt z Plešivca pred Róbertom Szaszákom z Gemerskej Polomy a Jánom Rogosom st. zo Štítnika. V Betliari plánujú šachisti presunúť Vianočný turnaj, vzhľadom na vianočné sviatky, na 6. január 2017. Šachový oddiel Betliara potrebuje súrne doplniť hráčov, nakoľko odchádzajú hráči z Rožňavy. Preto hľadajú šikovných šachistov, hlavne z Betliara.

Ing. Miroslav Ciberaj

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

„Vitaj, občan, medzi nami“

*Ponor si oči, pacholiatko,
v svet, čo ružami víta Ťa.
Pre teba brázda rozoraná
záračnosťou je posiatá.
Rásť budeš z hniezda našich dlaní,
z rúk, čo ti cestu pozlátia,
aby si v ženu, muža
dorástlo z dieťaťa.*

*Ema Mičková, 27. 8. 2016
Matej Švarc, 19. 9. 2016*

Uzavreli manželstvo

*Už nie ty a ja – ale my,
v ústrety sebe a už nikdy vzdialení.
Za teplým slovom človek po človeku túži,
ako ten vták, čo iba vo dvojici krúži.*

*Ing. Tomáš Bayer a Mgr. Silvia Csátváriová, 6. 2. 2016
Mgr. Roman Die a Mgr. Nataša Gönciová 27. 8. 2016
Mgr. Martin Ernihold a Mgr. Andrea Podolinská, 27. 8. 2016
Ing. Patrik Lux a Andrea Vargová, 28. 8. 2016
Ludovít Bogdan a Monika Talapková, 3. 9. 2016
Pavol Gróf a Bc. Michaela Mihóková, 17. 9. 2016
Ing. Ondrej Konček a JUDr. Jana Schäfferová, 30. 9. 2016
Ing. Marián Marciš a Ing. Ivana Cirbusová, 28. 10. 2016
Mgr. Katarína Kochanová a Ladislav Korcsmáros, 26. 11. 2016*

Živio, živio, živio...

*Mať jubileum, to je akoby znovu sa narodiť.
Múdrejší, ľudsky krajší, skúsenejší.
Spriadať krehkú niť a žiť odznova.
Život, čo teší, aj ten, čo bolí.
Na smutné nemyslieť a krásne násobiť tromi.
Mať slnko v očiach a zvonček na perách,
a kominára stretávať každý deň vo dverách.
Len tak, pre šťastie...*

Blahoželáme jubilantom:

60 rokov

*Mgr. Dieová Dagmar
Fafráková Júlia
Feješ Marián
Gdovinová Mária
Gecelovská Darina
Cholvadt Július
Jerga Ján
Mgr. Kočtúchová Mária
Kolesárová Mária
Kučerák Ondrej
MUDr. Mruková Judita
Palko Emil
Pištejová Monika
Potočný Ján
Šimon Ján
Šofranková Alica
Vavreková Viera
Vavreková Zuzana*

70 rokov

*MUDr. Barbieriková Anna
Feješ Jozef
Kukura Viktor
Pot'máková Mária
Rusňák Pavol
Teraj Michal*

80 rokov

*Benedik Jozef
Fafráková Anna
Košťuthová Júlia
Kúkelčíková Emília
Rusňáková Marta
Rybárová Ema
Šlosárová Gizela*

Rozlúčili sme sa

*Je taká chvíľka.
Skončí sa život, začne spomienka.
Práve ktosi blízky navždy odchádza
a nepočuje, ako vyzvávajú slzy
v očiach pozostalých.*

*Dušan Tekenoš, 31. 7. 2016
Nataša Kankulová, 25. 8. 2016
Mária Kolumbusová, 5. 9. 2016
Mária Kučeráková, 11. 10. 2016
Eduard Packo, 29. 11. 2016
Vladimír Šofranko, 15. 12. 2016*

BETLIARSKE NOVINY - občasník Obce Betliar

- Vydáva Obecný úrad Betliar ■ Registrované na odborevšeobecnej vnútornej správy Okresného úradu v Rožňave
- Adresa redakcie: Obecný úrad Betliar, Šafárikova 67, 049 21 Betliar, ■ Telefón: 058 / 79 83 114
- Vedie kolektív redakčnej rady ■ Tlač: Tlačiareň OTOPRINT, Rožňava